

**VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD
Commissievergaderingen
Agenda**

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS EN SCHOLENBOUW

Woensdag 5 mei 2021 vanaf 14 uur

Videoconferentie

Voorzitter: De heer **GILLES VERSTRAETEN**

1. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de dekolonisatie in het onderwijs aan de hand van structurele samenwerkingen met middenveldorganisaties
- Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende recente cijfers schoolverlaters
- Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het plan ‘Digisprong’ – toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en hoe digitalisering leerachterstand kan verminderen
- Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de taskforce leerachterstand

2. Vragen (R.v.O., art. 58)

- Vraag van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, en mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid betreffende de evaluatie van het VALUE-project
- Vraag van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het fietsbeleid voor leerkrachten
- Vraag van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de organisatie en terbeschikkingstelling van studieruimtes voor studenten in Brussel

Samenstelling van de commissie

Vaste leden

De heer Arnaud Verstraete

Mevrouw Soetkin Hoessen

De heer Gilles Verstraeten

Mevrouw Khadija Zamouri

De heer Fouad Ahidar

Plaatsvervangers

De heer Juan Benjumea Moreno

Mevrouw Lotte Stoops

De heer Mathias Vanden Borre

De heer Guy Vanhengel

Mevrouw Hilde Sabbe

Datum van indiening: 17 maart 2021

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: De dekolonisatie in het onderwijs aan de hand van structurele samenwerkingen met middenveldorganisaties

Geacht collegelid,

Op verschillende beleidsniveaus wordt er actie ondernomen om onze maatschappij te dekoloniseren. Dekolonisatie in het onderwijs, voor de jongsten van onze maatschappij, is dan ook een prioriteit binnen dit proces van maatschappelijke verandering. Desondanks werd in het Vlaams Parlement vorig jaar het voorstel om het koloniale verleden van België in de eindtermen van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs op te nemen helaas weggestemd. Hierdoor komt de verantwoordelijkheid bij de leerkrachten zelf te liggen om de leerlingen in hun klas en in hun school over dat verleden te onderwijzen. Een verleden dat nochtans cruciaal is om bepaalde onwenselijke dynamieken (racisme, xenofobie, discriminatie...) in onze huidige maatschappij beter te begrijpen en tegen te gaan.

De strijd tégen racisme en vóór gelijke kansen blijft relevant. Zeker ook voor de Brusselse samenleving, gekenmerkt door de aanwezigheid van meer dan 182 nationaliteiten op ons grondgebied. Kinderen en jongeren die in deze meer dan kosmopolitische omgeving opgroeien, hebben het recht om op school te leren over hun afkomst. Om niet alleen geschoolde, maar ook gecultiveerde burgers te worden. Niet alleen de talen die leerlingen kennen en spreken, spelen hier een rol in (zie beleidsnota meertaligheid), ook bijvoorbeeld de publieke ruimte en de verschillende culturen van onze hoofdstad spelen hierin een rol. Daarom moet de kwestie van het koloniale verleden in het onderwijs opnieuw worden bekeken, bij voorkeur in alle scholen van Brussel.

Verschillende verenigingen trachten met hun werking een antwoord te bieden op het gebrek aan multiculturele en dekoloniserende benaderingen in het onderwijs: Belgik Mojaik, Bakushinta, Bamko, Change, Collectif Mémoire Coloniale... Zij worden vaak geraadpleegd door scholen en andere instellingen, maar ontvangen zelden structurele middelen om een continue werking te garanderen. Sommigen van hen zijn al jaren actief, maar kunnen enkel financiering verkrijgen via tijdelijke projectoproepen of moeten samenwerken met grotere instellingen waar sneller subsidies aan worden verstrekt.

Buiten de financiering van deze verenigingen ontbreekt het ook aan een kader om samenwerkingen met onderwijs- en jeugdinstellingen op een continue manier te garanderen. Nochtans staat in het bestuursakkoord het volgende: *“Het is belangrijk dat alle Brusselse kinderen zich herkennen in het lesmateriaal en de lesmethodes. Voortbouwend op het reeds ontwikkelde aanbod biedt de VGC samen met haar partners op het terrein en het OCB de Brusselse scholen up-to-date en innovatieve leerboeken, methodes en activiteiten. Daarbij heeft ze bijzondere aandacht voor grootstedelijke thema’s, de Europese Unie, de diversiteit van de aanwezige culturen, de nabijheid van de andere taalgemeenschap, maar ook bijvoorbeeld voor het koloniale verleden van Brussel en België. De VGC wil ook betrokken zijn bij de vernieuwing van het curriculum door de Vlaamse overheid, onder meer opdat de Brusselse grootstedelijke realiteit voldoende aan bod komt.”*¹

¹ Bestuursakkoord pagina 21 https://www.vgc.be/sites/vgc/files/2019-07/Akkoord-VGC_3.pdf

Daarom zou ik graag weten:

- Hoever staan de inspanningen van het college om in de leerplannen van de scholen elementen op te nemen die verband houden met de kolonisatie en discriminatie naar de verschillende soorten minderheden?
- Welke bevoegdheden heeft het College om wijzigingen te brengen in de leerplannen van de scholen?
- Op welke manier wordt er ingezet op intercultureel dialoog met de jeugd via de onderwijsinstellingen? Welke programma's bestaan hiervoor? Welke structurele kaders bestaan er voor de onderwijsinstellingen om samen te werken met organisaties uit het middenveld die een relevante expertise kunnen aantonen?
- Welke rol kunnen het Onderwijscentrum Brussel en het CLB bijvoorbeeld spelen in dit proces? Wat met de gemeentes ?
- Welke mogelijkheden bestaan er om een kader te creëren voor dekolonisatie in en met het onderwijs voor alle scholen op het Brusselse grondgebied?

Hilde Sabbe

Datum van indiening: 1 april 2021

Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Recente cijfers schoolverlaters

Mijnheer het collegelid,

Uit cijfers van Statistiek Vlaanderen bleek dat het aantal schoolverlaters in Vlaanderen en Brussel tijdens het schooljaar 2018-2019 12,1 % bedroeg. Er was sinds enkele jaren sprake van een stijging die iets lijkt af te vlakken in het laatste pre-coronajaar.

Daarnaast blijken uit de cijfers duidelijke verschillen tussen de onderwijsvormen en de schooluitval van meisjes en jongens. De thuistaal en de scholingsgraad van de ouders bleken ook duidelijke breuklijnen te illustreren.

Vandaar dat ik u graag volgende vragen stel:

- Kan u de Brusselse situatie kort toelichten inzake onderwijsvorm, gender, thuistaal en scholingsgraad thuis? Volgen deze de trend en kan u de evolutie toelichten? Beschikt u over voorlopige conclusies of indicatoren inzake de evolutie tijdens de coronacrisis?
- Hoe wordt deze problematiek gemonitord voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel?
- Welke maatregelen ondernam dit College reeds om schooluitval tegen te gaan? Hoe werden deze geëvalueerd? Welke signalen kreeg uw administratie van KANS CMB? Welke werkpunten of acties stelden zij voor en hoe worden deze meegenomen in de beleidsontwikkeling?
- Bent u betrokken bij het overleg op Vlaams niveau over de maatregelen die bestudeerd worden ten gevolge van deze cijfers? Bent u eventueel in overleg met de Cocof over de situatie in het Franstalig onderwijs? Welk flankerend beleid binnen de bevoegdheden van de VGC krijgt dit jaar uitwerking?
- Bent u in overleg met andere actoren in het Brussels Gewest om enerzijds schooluitval tegen te gaan en anderzijds schoolverlaters te begeleiden? Welke maatregelen werden reeds genomen en welke maatregelen worden bestudeerd? Welk budget trekt het College hiervoor uit?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 6 april 2021

Vraag om uitleg van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Plan “Digisprong” – toepassing in het BHG en hoe digitalisering leerachterstand kan verminderen

Mijnheer het collegelid,

Recent heeft de Vlaamse Regering beslist om massaal te investeren in digitaal onderwijs in het kader van de Digisprong. Voor leerlingen van de eerste kleuterklas tot en met het vierde leerjaar in het basisonderwijs krijgen scholen 25 euro per leerling, voor het 5de en 6de leerjaar lager onderwijs wordt 290 euro per leerling uitgetrokken en vanaf het secundair onderwijs wordt 510 euro per leerling voorzien.

Voor ICT-infrastructuur wordt 42 euro per leerling voorzien wat neerkomt op een totaal van ruim 50 miljoen euro. Het doel is om de huidige achterstand inzake digitaal onderwijs binnen Europa om te buigen in een voorsprong. Op 21 januari 2021 bracht de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) een advies uit met enkele kanttekeningen en bezorgdheden over de visienota Digisprong.

Ondanks deze bezorgdheden is het duidelijk dat digitalisering enorme mogelijkheden biedt en ook oplossingen kan bieden aan de problematiek van leerachterstand die we nog in de vorige Raad hebben besproken.

Vandaar dat ik u graag volgende vragen stel:

- Hebt u zicht welk budget van Digisprong is voorbehouden voor de Nederlandstalige scholen in Brussel? Is er een voorafname voor Brussel in het budget van de Digisprong? Heeft het College hierover een overleg gehad met de bevoegde Vlaamse minister? In hoeverre zijn de Vlaamse middelen geoormerkt voor IT-investeringen of wordt dit toegevoegd aan de werkingsmiddelen van de school?
- Heeft het College beslist om een aanvullend budget te voorzien voor de scholen om de Vlaamse inspanning nog te verhogen? Kunt u deze inspanning toelichten?
- Gebeurt de toewijzing van de middelen op basis van de specifieke digitale noden per Nederlandstalige school in Brussel? Wat zijn de voornaamste noden? Hoe is dit in kaart gebracht?
- Kunt u meegeven in hoeverre dit plan ook een omkadering voorziet aan de leerlingen en de leerkrachten om hier krachtig en nuttig mee te werken? Hoe wordt dit praktisch aangepakt? Krijgt de VGC hierin een regierol?
- Bent u in overleg met onderwijsactoren rond leerachterstand hoe deze digitale tools kunnen helpen om de betrokken jongeren te ondersteuning met hun leerachterstand?
- Welk overleg en samenwerking vindt er plaats met de Brusselse minister van Digitalisering omtrent de digitalisering van de scholen/digitale skills van leerlingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 19 april 2021

Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: De taskforce leerachterstand

Geacht collegelid,

Wij hebben er als partij altijd voor gepleit om de scholen zo lang mogelijk open te houden, omdat de socio-economische en pedagogische kost van een schoolsluiting -ook al is het maar een week- zo groot is. Onderwijseconomen van de OESO hebben berekend dat 3 maanden schoolsluiting per leerling tot een inkomensverlies van 3 procent leidt gedurende de rest van zijn of haar leven. Uit onderzoek van professor Kristof De Witte van de KU Leuven blijkt dat de leerlingen van het zesde leerjaar door de eerste *lockdown* gemiddeld een leerachterstand van zes maanden hebben opgelopen. Als we de scholen ook tijdens de tweede golf, tussen oktober en april, hadden gesloten waren de gevolgen niet te overzien geweest.

In Brussel is de leerachterstand volgens professor De Witte ongetwijfeld nog groter door de combinatie van een anderstalige omgeving en meer kansarmoede. De leerachterstand is vandaag enorm groot, zeker op vlak van taal, en vooral bij de meest kwetsbare kinderen. De kloof tussen sterke en zwakke leerlingen is het voorbije jaar alleen maar groter geworden. Om de leerachterstand in Brussel aan te pakken, helpt het Onderwijscentrum Brussel (OCB) de scholen om een analyse te maken over de leervertraging en om vervolgens de adequate maatregelen te nemen.

Om de leerachterstand na de paasvakantie aan te pakken, is op initiatief van Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts een nieuwe taskforce opgericht met onder meer wetenschappers, de Scholierenkoepel en de onderwijsinspectie. De scholen gaan in de week na de paasvakantie al aan de slag met de eerste aanbevelingen.

Studenten van dertien lerarenopleidingen in Vlaanderen worden ingezet in scholen om de leerachterstand na de paasvakantie weg te werken. Dat gebeurt via het project Eerste Hulp Bij Grote Onderwijskansen van de Koning Boudewijnstichting, de Vlaamse lerarenopleidingen en met steun van minister van Onderwijs Weyts. De studenten zullen de leraren bijstaan via *teamteaching*, waarbij twee leerkrachten samen in de klas de taken verdelen. Uit onderzoek van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat samenwerkend leren in groepen positieve effecten heeft op bijvoorbeeld de taalontwikkeling van leerlingen, zeker van risicoleerlingen. Het project is niet nieuw. Eerder namen duizenden studenten eraan deel in de vorm van een stage in meer dan 1.770 basisscholen. Ruim 2.600 studenten ondersteunden de basisschoolleerkrachten op afstand, bijvoorbeeld via de ontwikkeling van digitaal lesmateriaal, meer dan 350 studenten focusten op de hulp aan kwetsbare leerlingen via warme gesprekken, huiswerkbegeleiding en een buddymodel en 1.675 studenten deden aan *teamteaching*.

Ook moeten we deze zomer opnieuw volop inzetten op zomerscholen, opdat de leerachterstand bij het begin van volgend schooljaar zo klein mogelijk is.

Daarom had ik graag volgende vragen gesteld:

- Bestaan er al cijfers over de grootte van de leerachterstand bij de Brusselse leerlingen? Is dit reeds onderzocht of zijn er studies lopende?
- Kunt u meer vertellen over hoe het OCB de scholen helpt om de leerachterstand bij leerlingen te verkleinen?
- Heeft u reeds samengezeten met Vlaams minister Weyts over deze problematiek en de opgerichte taskforce?
 - o Zo ja, heeft u bij de minister gewezen op de specifieke context van Brussel? Zijn er specifieke aanbevelingen voor stedelijke contexten als Brussel?
 - o Zo niet, bent u dit van plan?
- Hoeveel studenten van de lerarenopleidingen worden ingezet in Nederlandstalige Brusselse scholen in het kader van het project Eerste Hulp Bij Grote Onderwijskansen? In welke scholen? Kunt u een overzicht geven?
- Hoeveel zomerscholen zullen dit jaar georganiseerd worden in Brussel? Wat is hierrond reeds beslist?

Hartelijk dank voor uw antwoorden!

Met de meeste hoogachting,

Gilles Verstraeten

Datum van indiening: 6 april 2021

Vraag van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw en mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp: Evaluatie VALUE-project

Op 28 september 2017 werd binnen de VGC de visietekst “Educare: Transitie van kinderen van 0 tot 6 jaar” goedgekeurd. Drie maanden later, op 21 december 2017 kende het college 10.000 euro toe aan Erasmushogeschool Brussel voor het VALUE-project van het departement Onderwijs en Pedagogie en dit voor de periode 1 januari - 31 december 2018. Op 18 december werd dit herhaald voor het jaar 2019 en op 28 november 2019 werd voor de derde keer 10.000 euro toegekend. De te bereiken resultaten werden telkens beschreven in de bijhorende project fiches.

Graag had ik dan ook vernomen:

- Welke conclusies werden er getrokken uit de werking in Basisschool De Kameleon in het kader van dit project?
- Welke kennisdeling bestond er tussen Erasmushogeschool, VBJK en OCB én welke innovaties werden ontwikkeld met het OCB ?
- Hoe verliep de afstemming, samenwerking en uitwisseling via VALUE in het kader van de Educare-werking tussen de VGC-entiteiten OCB en Gezin ?
 - Hoe verloopt het project Educare op de site Angelusinstituut, Sint-Lambrechts-Woluwe ?
 - Welke gezamenlijke projecten werden opgezet tussen de VGC-entiteiten OCB en Gezin in het kader van deze thematiek en welke goede praktijken werden ontsloten?
- Kan u toelichten wat de “internationale training toolbox” is en hoe deze vertaald werd naar de Brusselse context en noden?
- Wanneer is de vooropgestelde VALUE-publicatie met inspirerende modellen, goede praktijken en aanbevelingen raadpleegbaar?
- Wat zijn de samenvattende conclusies over de volledige projectperiode van VALUE ?
- Welk vervolg heeft het huidig College beslist rond deze thematiek? Hoe zal het college met de aanbevelingen aan de slag gaan om conform de ambitie in de VGC-visietekst Educare een herkenbare doorgaande lijn voor jonge kinderen in de Nederlandstalige voorzieningen in Brussel realiseren ?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening: 19 april 2021

Vraag van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Het fietsbeleid voor leerkrachten

Heel wat leerkrachten pendelen dagelijks naar school. De (elektrische) fiets kan dat pendelen heel wat vlotter, aangenamer en gezonder maken. Het is dus belangrijk om het zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor leerkrachten om met de fiets naar het werk te gaan. Om dat te stimuleren moeten de drempels zo laag mogelijk liggen. Het Brussels gewest en de gemeenten maken al volop werk van veiliger fietsinfrastructuur, een fietsvriendelijker stad. De scholen kunnen ook een belangrijke meerwaarde toevoegen. Denk bv. aan overdekte fietsenstallingen met mogelijkheid om elektrische fietsen op te laden. Vlaams minister Ben Weyts bevestigde recent in het Vlaamse Parlement, op een vraag van Elisabeth Meuleman, dat de Vlaamse overheid hiervoor helaas geen steunmaatregelen voorziet.

Mijn vragen:

- Op welke manier moedigt de VGC leerkrachten in Brussel aan om met de elektrische fiets naar school te gaan?
- Hoeveel % van de Brusselse leerkrachten maakt vandaag aanspraak op een fietspremie?
- Op welke manier ondersteunt de VGC scholen in het creëren van veilige fietsinfrastructuur voor leerkrachten op scholen? (bv elektrische oplaadpalen voor fietsers) Wat is hiervoor het budget?
- Als er nog geen budget voor is, staat het collegelid er voor open om die mogelijkheid te bekijken bij de komende begrotingsoefening? Het kan een interessante manier zijn om - als onderdeel van een bredere aanpak - lesgeven in Brussel aantrekkelijker te maken.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,

Arnaud Verstraete

Datum van indiening: 21 april 2021

Vraag van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: De organisatie en terbeschikkingstelling van studieruimtes voor studenten in Brussel

Mijnheer het collegelid,

Dat de coronacrisis ook een zware impact heeft op de organisatie van het onderwijs, staat buiten kijf. Ook voor de vele studenten in het hoger onderwijs is het verre van evident om zich te kunnen concentreren op hun studies. Niet iedereen beschikt thuis over de geschikte voorzieningen om te kunnen studeren, waardoor heel wat studenten uiteenlopende vormen van studieruimtes (zoals bibliotheken of jeugdhuislokalen) opzoeken.

Ook in Brussel, dat zichzelf met meer dan 100.000 ingeschreven studenten in het hoger onderwijs cijfermatig gezien de grootste studentenstad van het land mag noemen, is het uiteraard van belang dat studenten onder zo goed mogelijke omstandigheden kunnen studeren.

Vandaar dat ik u graag volgende vragen stel:

- Kan u toelichten welke financiële, logistieke en/of personele steun er vanuit de VGC voorzien wordt in het kader van het aanbieden van studieruimtes aan studenten in Brussel? Hoeveel gebouwen van de VGC en/of partnerorganisaties worden ter beschikking gesteld van dit soort initiatieven? Zo ja, kan u toelichten om welke locaties het gaat en hoeveel studenten hiervan gebruikmaken?
- Welke rol voorziet u hieromtrent voor Brik? Welke samenwerking en welke afspraken werden hieromtrent vastgelegd tussen hen en de VGC? Hoe evalueren zij het succes van het nieuwe platform *Study Spaces* (<https://studyspaces.brik.be/>)?
- Hebt u hieromtrent reeds een omzendbrief opgemaakt richting de partners van de VGC met betrekking tot de inrichting van studieruimtes voor blokkende studenten, of meegewerkt aan een dergelijke omzendbrief vanuit de Vlaamse Gemeenschap? Zo ja, kan u de inhoud hiervan toelichten, alsook de respons van de betrokken partners?
- Beschikt u over cijfers die kunnen duiden hoeveel studenten er de afgelopen academiejaren gebruik hebben gemaakt van deze studieruimtes? Kan u deze cijfers opsplitsen naargelang de onderwijsinstelling, het geslacht, de studierichting en de taalrol waartoe de studenten in kwestie behoren? Welke evolutie kan u duiden in deze cijfers? Welke evaluatie maakt u op omtrent het succes van de openbare studieruimtes die tijdens de afgelopen academiejaren en examenperiodes werden opengesteld? Op welke manier onderzoekt u of het totale aantal beschikbare plaatsen in overeenstemming is met de noden van de studenten?
- Kan u in het bijzonder toelichten hoe de aangeboden steun georganiseerd zal worden met het oog op de komende eindexamenperiode? Welke specifieke maatregelen worden daaromtrent ondernomen? Is er sprake van een uitbreiding van het totale aantal aangeboden plaatsen in vergelijking met vorige blokperiodes?
- Op welke manier pleegt u hieromtrent overleg met uw collega's uit de Gemeenschappen die bevoegd zijn voor Onderwijs en met het gewestelijk niveau? Op welke manier wordt hieromtrent gestreefd naar een breed gedragen beleid dat alle studenten in Brussel een stille studieruimte zou kunnen aanbieden? Welk aanvullend overleg wordt hieromtrent specifiek gepleegd met de Vlaamse Gemeenschap?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets